

Előfizetési árak:

Egész évre... 8 kor.
Fél évre... 4 kor.
Negyedévre... 2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Előfizetés a kiadóhivatalban

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Marosujvár, Csesztve u. 26Kiadóhivatal:
Marosujvár, Csesztve u. 2

Kéziratot nem adunk vissza

Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban árszabály
szerint.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

Az általános választói
jog és a nők.

A jogkiterjesztésnek az az aránya, amelyet a mai választójogos kabinet kontemplál, felőleli állítólag a nők választói jogát is.

A részletek még titkok, mint ahogyan titok még maga az egész választójogi javaslat is, de a komoly megvalósítását már elég tekintélyes és autentikus körök, sajtóorganumok pozitívként emlegetik. A nagy idők megérlelték ezt a kérdést is. Kitérni előle nem lehet és nem is szabad. A demokrácia, az egyenlőségi elv és különösen az emberiesség jogcímén lehet és kell is foglalkozni vele. Persze a megoldás kérdése — dacára, hogy könnyűnek látszik, — mégis nagyon nehéz.

A legegyszerűbb, legtermészetesebb és legideálisabb megoldás ugyan az volna — ha az ország kulturális fejlettsége megengedné úgy, hogy abból immorális visszaesés ne származzék — hogy az abszolút általánosság jogegyenlőség alapján minden felnőtt gondolkodó embernek bizonyos szellemi cenzus után nemre való tekintet és minden egyéb alcimeken felállítható megszorítások nélkül adassék meg ez az igazán legelemibb emberi jog. De hát hol vagyunk még ettől s mikor juthatunk el ide? Hiszen az az állam és társadalom, amelynek a szabad kifejlés természetes törvényei szerint állandóan fokozódó mérvben kellene — helyesebben a multakról beszélvén — kellett volna felruháznia polgárait, minden rendű, rangú és nemű tagjait jogokkal, a maga önző feudális, junker patriotizmusi és militáris céljai érdekében mindig inkább a jogfosztást mint a jogkiterjesztést gyakorolta. Mert a jogtalansággal sötétség, tudatlanság és általában kulturálatlanság jár együtt. Bizonyos célokat pedig csak így lehet elérni. E célok szolgálatába szegődött

aztán akaratlanul is a férfi nem, amikor önzésével, mint az államnak és társadalomnak oszlopa, súlya, gerince, megteremtette a maga egyoldalú külön férfi társadalmát, ahonnan fölényes pózzal és gúnyos mosollyal nézte s ha épen úgy kívánta a mindenható cél, erőszakos hatalmi eszközökkel is igyekezett elnyomni, elfojtani minden olyan mozgalmat és eszmét, mely a gyöngébb női nem részéről a jogegyenlőség felé való törekvésben megnyilvánult.

Nem ismerte el a női egyenjóság létjogát elméletben sem, a gyakorlatban pedig ez elől minden utat, lehetőséget és módot elzárt és csak lassan, fázva, idegenkedéssel, mindig a maga hatalmi érdekeit féltve nyitotta meg előtte az érvényesülésnek ezt vagy azt a kapuját. Nem tekintette magával egyenlő félnek a nőt soha, sem a polgáriasság, sem az egyéni, sem a közélet értékei szempontjából, de még a családban sem. Ott is csak kicsinyes, alárendelt szerepet osztott ki neki, melyet — úgy, ahogy — csupán a fajfenntartás szempontjából értékelt. A nő közéleti szereplését még az igazán neki való közjótékonysági ténykedések körül is sokszor bizalmatlanul, és csak látszólagos udvariassággal fogadta és vette igénybe. Politikai jogairól pedig a legutóbbi időkig hallani sem akart.

Csoda-e hát, hogy a női nem annyi sok évszázados önzés láttán és annyi konok konservatizmus, okatlan mellőztetés elviselésében úgy érzi már, hogy a keserűség pohara csordúltig megtelt! Csoda-e, ha számbeli fölénye s „de facto” az a szomorú valóság, hogy csak elenyészően kicsiny percentuális arányban juthat be a házasság, illetve a családi boldogság révébe — ahol kétségtelenül leghivatottabb elhelyezést talál a feleség és anyaság szerepében — kényszer szükségként, mint axiómát állítja fel a tételt, hogy „utat, teret és jogot a nőknek is!”

Csoda-e, ha a pretereált nő nem nemiségének kisebb illetve alá-

rendelt voltát — ma már nyíltan és szabadon is bangoztatva — nem ismeri el s jogait nemcsak kéri, de követeli! Hogyha tudja, érzi, hogy elérkezett a nagy történelmi pillanat, amely a világ demokráciájában a nőt is emberi méltóságra emeli!

Az öndudatos nőnek társadalmi téren való jogküzdeme nagyon régi keletű. Erre világtörténelmi példákkal szinte az ó-kortól kezdve rá lehet mutatni. Politikai jogküzdeme azonban már egészen új. Eredete alig néhány évtizedes s legelőször a művelt nyugat kultur nepeinek nőmozgalmában jelentkezik. Igaz ugyan, hogy e mozgalmak egyes veszedelmes és erőszakos elfajulásai — jelesül az angol szüfrassetek botrányai, nyilvános lázító tüntetései — majdnem diszkreditálták a komoly célt, mégis az eszme, a helyes törekvés — jóllehet egy borzalmas világégés vérzivatarában — megtalálta utját és elégtételét.

A művelt nyugat legnagyobb kulturnépének felelős nagy államférfiai ma már komolyan beszélnek a nők politikai szabadságáról, választói jogáról. Az angol alsóház már tárgyalta is a miniszterek ez irányú javaslatát, melyet azok anélkül nyújtottak be, hogy a bájos és fess szüfrassetek élesre manikürözött körmeckéitől s csattanó pofonjaitól kellene félniök. Benyújtották s komolyan akarják, mert mint a modern kornak egyik elementáris erővel és közfenekvő indokokkal jelentkező igényét, ki kell elégíteniök.

Ki kell elégíteni, meg kell csinálni nemcsak ott, de minden kulturállamban. Nálunk is. A mi mai modern, demokratikus kormányunk is jól tudja, érzi s értékeli a kérdésnek fontosságát, szociális szükségét és politikai hatását. A választójog minisztere s a kormányelnök is csak nemrég és pedig elég megnyugtató módon nyilatkoztak a nők választójogáról a feministák küldöttsége előtt.

Hogy milyen lesz a megoldás? Kielégítő-e vagy nem? E vonatko-

MIT KIABÁLTOK?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsobb árakban készíttetnek
Füßy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK?

zásában nem érintem. Nem, mert a politikai izü taglalgatás szándéka távol áll tőlem. A kérdéssel csupán aktuálitása révén, az általános emberi jog és igazság s a mindenekfelett való humanizmus nézőpontjaiból kívántam foglalkozni.

Mindössze azt a szerény véleményét és megjegyzést fűzöm, mint kommentárt soraimhoz, hogy az a kevés is, amit majd a javaslat hoz, sem lehet kevesebb, mint anynyi, amennyivel a független, a kereső vagy vagyonából élő s közterheket viselő és a tudományos készséggel bíró, állást, hivatalt betöltő nő bevonhatják az alkotmány sáncaiba. És egyelőre ez is elég! Ezzel is meg lehetnek még most elégedve a nők. Hiszen a férfiak választójoga sem lesz igazán általános és teljesen egyenlő! És nem is lehet. A szó legszorosabb értelmében vett jogkiterjesztésnek — amint ezt soraim elején is érintem — legelső alapfeltétele az általános kulturáltság mellett az államban az egyének öndudata, bizonyos legelemibb műveltsége, különösen pedig teljes egyéni függetlensége volna. Főként ez utóbbi feltétel a fontos, mert a függő viszony a politikai jog közérdekű gyakorlásának a legnagyobb kerékkötője még a férfi kontingensen is. Mennyivel inkább volna hát nevetséges, sőt egyenesen groteszk az a viszonylat, amelyben pl. a férjtől függő feleség, a háztartásban élő eltartott lány, avagy a gazdától függő cseléd választói jogát gyakorolná?

Lesznek tehát — és őszintén szólva most még kellenek is — bizonyos megszorítások, feltételek, melyek mellett a nők választói joga fáctumná válhatik. De most a fő, a lényeg nem is ez, hanem az, hogy ezzel is egy igen jelentős hatalmas lépéssel halad előre a nőemancipáció, melyet, mint az állami és társadalmi jobb, biztosabb és ideálisabb berendezkedésnek egyik érdekes, de egyben igen értékes biztosítékát őszinte örömmel üdvözölhet és fogadhat minden nemesen, tárgyilagos igazsággal, szabadon, modernül és demokratikusan gondolkodó lélek.

En részemről igazán melegen és őszintén üdvözlöm a nők választójogát és meg vagyok győződve arról, hogy a politikai jogoknak kedves új birtokosai közéleti tisztaságukat csak fokozni fogják s értékes pillérei lesznek egységes magyar nemzeti államunk kiépítésének is.

Ferenczy Dezső
kir. s. tanfelügyelő.

A király a háboruban legsúlyosabban érintett családokért.

Károly király újabb tanubizonyosságát adta emberszerető, meleg szívének. Azután hogy pártfogásába vette a legöregebb népfelkelőket, az elesettek törvénytelen gyermekeit és egyéb jószágos cselekvésekkel igyekezett enyhíteni a veszes időkkel járó szomorúságokat, most még messzebbment körültekintő gondoskodásával, amelyet kiterjesztett azokra, akiket legérzékenyebben sújtott a háború. Parancsban elrendelte, hogy azoknak a családoknak egyetlen megmaradt fiú tagját, amelyeknek két vagy

több fia áldozata lett a világháborúnak és azokat az apákat, akiknek hat, vagy több gyermek ellátásáról kell gondoskodnia, veszélytelen szolgálatban alkalmazzák. A humanus parancs így hangzik:

„A hosszú makacs háború súlyos áldozatot rótt az összes állampolgárokra. Hogy a legsúlyosabban érintett családokat a jövőben további csapásoktól lehetően megóvjain, megparancsolom, hogy a harci csapatokhoz tartozó alatt jelzett katonai személyek, amennyiben nem a hivatásos katonasághoz tartoznak, a hadban-álló hadseregnél oly frontszolgálatra rendszerezített szolgálati helyen alkalmazandók, amelyek nincsenek kitéve az állandó élfenyesítés behatásnak:

1. Oly családnak egyetlen, megmaradt fia, amely családból már két vagy több fiú elesett, vagy hadiszolgálat teljesítése közben szerzett sebesülése folytán, háborús erőfeszítések folytán vagy hadiszolgálat teljesítése közben szerzett betegsége következtében halt meg.

2. Hat vagy több el nem látott gyermek atyja, akinek a gyermekek fentartásáról gondoskodnia kell.

Erről egyidejűen értesitem hadügyminiszteremet, közös pénzügyminiszteremet, (Bosznia és Hercegovina ügyeiben) osztrák honvédelmi miniszteremet, magyar honvédelmi miniszteremet, a vezérkar főnökét, tengerészeti parancsnokomat és az egész fegyveres erő pótló szolgálatának főnökét, akik kölcsönös egyértelműséggel megteszik majd a további intézkedéseket.

Reicheanu, 1917. szept. 11.

Károly s. k.

A legfelsőbb parancs végrehajtó határozatai értelmében a tekintetben jövő személyek megállapítására nézve a következő eljárás követendő: Az érdekeltek hozzátartozói, illetőleg ott, ahol csak kiskorú gyermekek vannak, a községek rövid szövegű kérvényt fognak benyújtani a családi értesítő csatolásával az elsőfokú katonai hatósághoz. A kérvényben a tekintetbe jövő személy pontos beosztása, (csapattest, póttest, intézmény stb.) és a harcra való tekintetében a tábori posta száma is megnevezendő. Oly esetekben, amikor a családi értesítő csatolása nem lehetséges, vagy ha abban nincs meg minden szükséges adat (például, a legutolsó halálbeszám, születések) más hiteles bizonyítékok csatolandók. A politikai hatóságok feladata, hogy a kérvényben foglalt adatokat felülvizsgálják, azoknak helyességét igazolják és a kérvényt eljuttassák az illetékes katonai parancsnoksághoz.

Az orosz összeomlás,

amelyet oly régen vár már a békére szomjuzó emberiség, minden jel szerint bekövetkezett. Oroszországban most vívják az utolsó, végkiemelési harcot egymással a háború örvénye és akármelyik kerüljön is ki győztesként közülök, nem marad többé jártanyja ereje sem arra, hogy a háború göröngyös útján tovább haladjon.

A nagy világháború kettő legjellemzőbb típusa, a fanatikus Kerenszki és az erőszakos Kornilov csaptak össze az orosz hullahagyok tetején és mindegyikük magának akarja biztosítani azt a jogot, hogy urala és parancsolója legyen nemzetének. És mialatt ez a világtörténelemben páratlan viaskodás az egész világ szemlélésére Oroszországban folyik, a hatalmas birodalom belsejében egyre nő a zavar, egyre bizonytalanabbá válik a belső rend és a nagy párbaj árnyékában tomboló erővel csapnak fel a polgárháború hullamai. Orosz hadseregek vonulnak fel egymás ellen, hogy a saját vezérüknek biztosítsák a hatalmat és ezen cél mellett lassankint kezd elhomályosulni minden, amit külföldi háborúnak nevezünk.

S a nagy kaoszban, amely az összeomlás előtt álló birodalomban minden konszolidációt eltemetett, a nép gyámoltalanul, a rá leselkedő anarchiától rettegve buvik

meg és nincsen senki, aki egyéniségének súlyával, a történelmi időkhöz méltó energiával elibe álljon az eseményeknek.

Az a benyomása az embernek az orosz összeomlás láttán, mintha csak a természet maga mutatná meg az utat, amely a békéhez vezet. Egymással öröltek fel a háború gonosztevőit és bizonyára nemsokára kitoppán a világtörténelem színpadára az a férfiú, aki, a romokon kibontja a béke zászlóját.

Egyébként a legújabb orosz szenzáció az, hogy Oroszországban proklamálták a köztársaságot s Kerenszki elnöklésével egy-öt tagú direktórium vette át a kormányzást. (És vajon ez a helyzet is meddig tart?)

ŐSZ.

Óh, hallani szeretném újra,
Miként a nyárnak idején,
Hogy édes dalát mint csattogja
A madár a lomb rejtekén.
Szeretnék újra vignak lenni, —
Mezőn, erdőn virágot szedni;
S fölfogni minden sugarat,
A mit csak nyújt a pillanat.

Szeretnék bohóságát úzni —
Futkosva pillangók után,
S oly pázsitos helyre kerülni,
Hol öröm virágzik csupán;
Hol nem talál helyet a bánat,
S minden öröm szül száz meg százat, —
Hol csak a boldogság terem,
S illatja: édes szerelem.

Szeretnék... ejh, de legyen vége,
És ne kívánjunk oly sokat.
Mit ér az ábránd színes képe,
Mikor a való mást mutat.
Mit ér... mit ér álmodni nyárról,
Szingazdag nyárnak pompájáról, —
Mikor az Ősz van itt megint,
S érezzük, amint meglegyint.

Óh, mert nincs tüze már a napnak,
S hervadást látunk mindenütt.
Az erdők, völgyek már nem kapnak
A nyártól mosolygó derűt...
... Majd ősz után a tél köszönt be,
És mindent hópalásttal főd be;
De páráként szétfoszlik az,
Ha jön a sugáros tavasz.

De ha egyszer az élet-fáját
Bevonja hideg őszi-dér, —
S kezdi hullatni a virágját,
S rendre lehull minden levél:
Omoljon bár rá a nap fénye,
Mosolyogjon tavasz feléje:
Ez a fa lomb nélkül marad,
S ágán rügy nehezen fakad.

Nagy Albert.

A burgonya értékesítéséről.

A termelőnek az 1917. évi termésből származó burgonyakészletét a 3310. számú kormányrendelet erejénél fogva zár alá helyeztetik és ilyen készlete felül a termelő csak a rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A zár alá vétel hatálya a földből való kieszedés időpontjával kezdődik.

Azt, hogy a termelő házi és gazdasági szükséglet (vetőgumó — takarmányozás — munkások és cselédek járandósága) címén mennyit tarthat vissza, az Or-

számos Közélelmezési Hivatal, vagy a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg. A szükséglet levonása után mutatkozó termelésfelesleget a termelő köteles az előjárásnál bejelenteni, be nem jelentett készletek igénybevétele esetén a megállapított legmagasabb árnál 20 százalékkal alacsonyabb áron lesznek kifizetve.

A termelő termelésfeleslegét eladhatja közvetlenül olyanok részére, akik háztartásuk szükséglete fedezésére termelőtől közvetlenül vásárolhatnak, vagy az Országos Burgonyaközetítő Iroda közvetítésével olyanoknak, akiknek az iroda átvevőkül részére kijelöl.

Aki maga nem termelő vagy akinek házi szükségletét saját termelése nem fedezi, a községi előjárás által részére kiállított vásárlási engedély alapján jogosítva van saját házi szükségletére burgonyát bármely községben, bármely termelőtől közvetlenül vásárolni.

Az 1917. évi termésből várható burgonyamennyiség számbavétele végett a burgonyával bevetett területet községenként és termelőnként 1917 október hó 1-ső napjáig össze kell írni. Az összeírást a községi előjárás fogatosítja.

A burgonyáért követelhető legmagasabb ár métermázsánként tiszta sulyba 1917 november hó 30-ig történő szállítás esetében az étkezési célra szolgáló burgonyáért 22 koronában, a nem étkezési célra szolgáló burgonyáért pedig 20 koronában állapítatik meg. A szállított burgonya föld- és sármentes minősége úgy értendő, hogy 5 százalékgig tartalmazhat ilyen nemű idegen anyagot.

Ha vevő kívánságára a burgonya a vasutállomásig feladó zsákjaiba szállíttatik, zsák használatáért métermázsánként legmagasabb áron felül a következő térítést tartozik fizetni:

1917 december 31-ig való szállítás esetében 50 fillér. 1918 január 31-ig való szállítás esetében 1 korona. február 28-ig való szállítási esetében 2 korona. Március 31-ig való szállítás esetében 3 korona. Április 30-ig való szállítás esetében 4 korona. Május 31-ig való való szállítás esetében 5 korona. Junius 30-ig való szállítás esetében 6 korona.

HIREK.

— **Választások a vármegyénel.** Az október hó 5-én megtartandó törvényhatósági közgyűlésen betöltésre kerülő állásokra a pályázati határidő lejárt. Mint a Marosujvár értesül; az alispáni állásra egyedüli pályázó dr. Inczedy Joksman Ödön vm. főjegyző, a főjegyzői állásra pedig egyedüli pályázó dr. Tókos Géza tövisi főszolgabíró, így ezen két állás illetően betöltése már biztosított van.

Nagyobb harc van kilátásban a tövisi főszolgabírói állás körül, a melyre Cirner Ákos vm. tb. főjegyző és Zalányi Farkas vm. II. főjegyző pályáztak. Mint hírlik, az eredmény — több mint bizonyos — Cirner Ákos vm. tb. főjegyző lesz.

kinek közigazgatási tudása, vezető-képessége, conciliáns modora mind olyan kvalitások, a melyek őt előtérbe helyezik amásik jelölttel szemben.

A másodfőjegyzői állást Horváth József és Bartók Gábor aljegyzők pályázták meg, az így megörülő aljegyzői állásra az egyedüli jelölt és pályázó Fosztó Sándor.

— **Nem sorozzák a fölmentetteket.**

A bécsi Landwehrminiszterium közölte a következőket: A különböző napilapokban nem rég megjelent az a hír, amely szerint állítólag a frontszolgálatra való alkalmatlanság lesz föltétlen követelménye minden felmentésnek, különösen pedig a *harminchét életéig* minden személynél és hogy e személyek általános megvizsgálására különös intézkedések állnak küszöbön, ebben a formában nem helytálló. Ellenkezőleg a felmentések felülvizsgálásánál úgy, mint eddig, elsősorban az a körülmény lesz irányadó, vajjon az illető *polgári hivatásában nélkülözhetetlen* vagy pótolhatatlan-e.

— **Nem szabad élelmiszert árusítani az állomásokon.** A belügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz az iránt, hogy hatáskörükben intézkedjenek a vasuti állomásokon való ital- és ételárusítás tiltásáról. A rendelet alapja az, hogy a katonaság körében az újabb időben fellépő vérhas és hastífusz járványok legnagyobb százaléka kimutathatólag az állomásokon vásárolt egészségtelen gyümölcstől és ivóvitzól származik.

— **A m. kir. 1. honvéd pótzászlóalj** a lábadozó katonák részére kefe és meszelő iparosztályt létesített, melynek tiszta jóvedelmét az altiszti alap javára fordítják.

Tekintettel az ügy humánus voltára, kéretnek a nagyrédmű földbirtokosok, gazdák és mindazok akik, ezen iparághoz szükséges nyersanyagkan (lőször, serte és gyökér) némi felesleggel rendelkeznek, bocsássák azt ezen célra díjmentesen, esetleg mérsékelt áron a fenti pótzászlóaljnak rendelkezésére.

— **Hatósági mészárszék felállítása** van tervbe véve Marosujvárt. Mint hallottuk a hatósági szék a jövő hó elején minden bizonynyal megnyílik. A mészárszék felállítását a szegényebb néposztály érdeke kívánja elsősorban, de szükségessé tette azt a már hónapok óta tartó zsir és szalonna hiány is.

— **A gyümölcsöt árusító pjaci kofák** nagy része nem respektálja a rendőrhatalóság ármáximálását. A gyümölcsöt napról-napra drágábban és nem a mint az elrendelve volt suly szerint, hanem csomóba rakva árusítják. Hangsúlyozzuk oly méreg drágán, hogy az a leggyalázatosabb zsarolásnak is beillik. Kérjük a renitens kofák szigorú megrendszabályozását és ellenőrzését.

— **Halálos végű elgázolás.** Isztrát Anna 59 éves székelykocsárdi vasuti takarítónő a pályatest takarítása közben egy arra haladó vonat elütöt-

te miáltal a vigyázatlan asszony súlyos sérüléseket szenvedett. Gyógykezelés végett az itteni bányatárs-pénztári kórházba akarták elhelyezni, de Isztrát Anna már utközben meghalt.

— **Elszaporodtak a vad-disznók.** Gyulafehérvár határában — mint lap-társunk, a Gyulafehérvári Hírlap írja — nagyon elszaporodtak a vad-disznók. Az erdőben egész kondák bolyongnak, melyek lemerészkednek a távolabbi kukorica földekig, ahol aztán a legkárosabb pusztítást viszik véghez.

— **A fűtés és világítás korlátozása.** A tüzelőanyagokkal és világítással való takarékoskodás érdekében a kormány rendeletet adott ki. A rendelet kiterjed a fűtés és világítás korlátozására, a vendéglők és üzletek zárójára.

A rendelet értelmében 1917. évi okt. 15-ik napja előtt lakást, irodát, üzletet, munkahelyiséget és iskolát fűteni tilos. Csak olyan lakásban szabad fűteni, amelyben beteg vagy elaggott egyén, vagy két éven aluli gyermek tartózkodik. Indokolt esetekben azonban a hatóság a tilalom alól felmentést is adhat.

A kormány a nyilvános étkezőhelyiségek (vendéglők, korcsmák, italmérők vagy elárusítóhelyek, kávéházak, cukrászdák) záróját este 11 órában állapította meg, ezeket a helyiségeket tehát tovább nyitvatartani tilos, s reggeli öt óra előtt kinyitni nem szabad. Éjjeli 11 óra után a magánlakásokban sem szabad vendégül látni olyan egyéneket, akiknek otttartózkodása a szokásos vendéglátás körén kívül esik. Mozgók, színházak előadási ideje az első előadás megkezdésétől, az utolsó előadás befejezéséig számítva, hétköznapiokon öt órát meg nem haladhat. Nyílt árusítási üzleteket reggel hat óra előtt kinyitni és esti hét órán tul nyitvatartani tilos. Azokat az üzleteket, amelyekben élelmi, vagy egyed-árusági cikkeket árulnak, reggeli öt óra előtt kinyitni és esti kilenc órán tul nyitva tartani nem szabad.

— **Panassos levél.** Nem mulik el nap, hogy panaszos levél ne jöjjön szerkesztőségünkbe. A némán küzdők, a hadiözvegyek, a jogaikban sérelmet szenvedett névtelen kisemberek sirják ki magukat a háborús szomorúságok felett. Egy tisztviselő írja ma nekünk a következőket:

Drága a liszt, a kenyér, a hus, a tojás, a zöldség és főzelék, — mindez valamennyire megindokolható azzal, hogy háboru van. De miért kell az ecetért ma ötvenszeres árat fizetni? Hogy lehet, hogy a kormány, midőn minden cikkre kiterjeszti figyelmét, az ecetről felejtkezik meg és ily módon egy 5-6 tagu családra csak heti egy liter fogyasztást számítva is már egy esztendőre 52 szer 3 korona = 156 korona adót vet ki. Oly cikkért kell ezt fizetni, amiből 52 liter a háboru előtt mindössze 5 kor. 20 fillérbe került. Itt egy rettenetes szervezeti hiba van, amin azonnal segíteni kell.

— **A munkakönyv is megdrágult.** A kereskedelmi miniszter táviratilag közölte a törvényhatóságokkal, hogy a munkakönyvért ezentúl 42 fillér, helyett 70 fillért kell fizettetni a felekkel.

— A „Vas székel”. A székel vármegyék közönsége: a vitéz 82-es székel ezrednek a dúló világháborúban kifejtett emberfeletti vitézségét Székelyudvarhelyen felállítandó „Vas Székel” szoborral szándékozik megörökíteni, mely egyszersmind jótékonycélt is fog szolgálni, amennyiben az emlékebe verendő vaspikkelyek eladási árát az eszed rokkant alapja javára fordítják. A későbbben, de még ez évben megtartandó szoborleleplezési ünnepélyre az intézőség Magyarország társadalmát. Ugron Gábor belügyminiszter vezető aláírásával diszitett lelkes felhívással hívta meg.

— Azt olvastuk a „Fogarasi Hirlap”-ban, hogy ott a rendőrség a város végeire őrszemeket állított, kik megakadályozzák a tej-, vaj-, tojás-, zöldség-neműeknek a városon kívüli kapzsi megvásárlását s ezzel a fogyasztó közönség nagyrészenek a városvegi pötpiacokkal való leketlen kijátzását. — Bizony ez a helyes intézkedés — melyet lapunk már több ízben sürgett, — nagyon elkele és üdvös lenne Marosujvart is.

— A tengeri trmés zár alá vétele és maximalis ára. A kormány az 1917. évi tengeri termést zár alá helyezte. A házi és gazdasági szükséglet cimen felhasználható mennyiséget a földmiv. min. fogja megállapítani. Vásárlási igazolvánnyal saját házi és gaud. szükségletét bárki beszerezheti a termelőtől október hó 31-ig. A közönséges tengeri maximalis ára okt. 31-ig morzsolt állapotban 42.50 K. Ez az ár havonként majusig 50 fillérrel emelkedik 46 koronáig. A fajtengeri ára 45.50 K.-án kezdődik és havonta szintén 50 fillérrel emelkedik. A csutka ára januárban 8 K, februárban 8.50 K, márciusban 9 K, áprilisban 9.50, májustól 10 K. A rendelet megjelenése napján lépett életbe.

Füßy József, kiadó.

Eladó.

5 drb. ablak 160/85 cm. és 36 fal vastagságba.

3 üveg ajtó 2 tele 32 cm. békessel és borítással telyesen ujl

Ertekezni A Polgári kaszinóban.

Eladó lakás

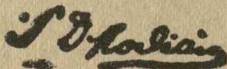
Kórház-utca 104. szám a. Ertekezni lehet ugyanott.

Csak azoknak a cigarettázóknak, kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2—3 fillérrel többlet:

Modiano-clubspecialité

szivarkahüvelyek.

Orvosi tsnácsra a hüvelyeken nincsen sem bron sem szinnyomás de minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírása.

Egy könyvecske sodorni való papir 10 fillér.

Hirdetés.

Károsultak, kiknek a vasut ellen kárköveteléseik vannak forduljanak Stermann Ignác budapesti törvényszékieleg bejegyzett céghez: (lakik Bpest Vilmos esászár ut 66.) aki a vasutak elleni követeléseket saját költségén a megállapodásszerű jutalék mellett elvállalja.

A magyar értelmiség

politikai napilapja

AZ UJSÁG

Előfizetési árak:

Egész évre K 38. Negyedévre K 9.50
Félévre K 19. Egy hónapra K 3.30

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA

Budapest, VII., Rákóczi-út 54 szám

A tyukszem fáj, a kitűnő RIA-BALZSAM

3 napi használat után gyökeresen és fájdalom nélkül irtja ki a tyukszemet, nyomtalanul eltünteti mindennemű bőrkeményedést és szemölcsöt. A hála és köszönő-iratok ezerei bizonyítják a szer kiválóságát. Ára jótállólevéllel tégelyenként 1 korona 75 fillér, 3 tégely 4 kor. 50 fill. 6 tégely 7 kor. 50 fill.

Láb, kéz és honalj izzadásánál

használja a kitűnő „ITA” hintőport és azonnal megszabadul ettől a kellemetlen betegségtől. Egy doboz ára 1 korona 75 fillér, 3 doboz 4

korona 50 fillér. Széntküldés naponta. Kapható az egyedüli készítőnél: Dr. Kemény Miklós, Kassa, postafiók 12/v.

Uj butor hitel!

Részletre, kölcsönképen adok el ebédülő, háló, nappali szobaberendezést.
Garai Károly

butor üzlete

Arad, Asztalos Sándor-u 5—

Eladó. Marosujvart a

11 szám alatt fekvő (Weress Sándor féle) házastelek eladó. Bővebb értesítés a Kolozsvári Gazdák Hitelszövetkezeténél Kolozsvár, Boesckay-tér 13. szám alatt nyerhető.

Vidékre gyors és pontos kiszolgálás.

„FOTÓ”
FÉNYKÉPÉSZETI
SZAKÜZLET BUDAPEST
RÁKÓCZI-ÚT 80.
NAGYBAN - KICSINYBEN

Tessék próbarendelést eszközölni!

**Mészáros-tér 6 sz.
alatti, valamint
(Boszniaiban) az
Andrássy-ut 12
sz. alatti házak
örök áron eladók!**

Ertekezni lehet le-
velben **Lányi
Gyula** cimen
Felsőbánya, Szath-
már megye.

Nagyszerűen bevált a harctéren kúszókészlet és általában mindenkinél mint legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, sarok-, mell- és hátfájás stb. cseleiben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K —80, 1.40, 2.—.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlanhoz” címszel Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I, Elisabethstr. 5.
Napenkénti széntküldés.

HARMONIKÁT

oda menjen venni, ahová mindenki megy:

WÄGNER

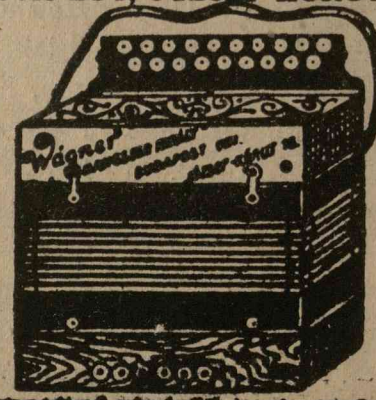
„HANGSZERKIRÁLY”-hoz.

Országos első díjnyertes magyar hangszerek és hangszíngépek áruház

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 15/v.

Negy fényképes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve!

ÓVÁS!
Ogryez a Wäger névvel, mert könnyen tévedhet.

Speciális harmonika, 24. és 36. K.
Gyermek hangszerek, 12. és 16. K.
Szólam harmonika, 12. és 16. K.
Gyermek harmonika, 12. és 16. K.
Szólam harmonika, 12. és 16. K.
Gyermek harmonika, 12. és 16. K.
Szólam harmonika, 12. és 16. K.

Speciális harmonika, 24. és 36. K.
Gyermek hangszerek, 12. és 16. K.
Szólam harmonika, 12. és 16. K.
Gyermek harmonika, 12. és 16. K.
Szólam harmonika, 12. és 16. K.
Gyermek harmonika, 12. és 16. K.
Szólam harmonika, 12. és 16. K.